

שק של נחשים?

ממרחק 15 שנה "חברות הכי טובות" כבר לא נראית כמו הצגה על העצמה נשית // תמר אבנר

זוחלות על גחון. "חברות הכי טובות"

כפעם האחרונה שצפיתי בהצגה "חברות הכי טובות" לפני כ־15 שנה, הייתי צעירה יותר ומגובשת פחות בדעתי. החידוש שבהעמדת מסכת חיינה של שלוש חברות נערות על פני כ־20 שנה, תוך שימת דגש על שיחת הנשים נטולת הצנזורה בכל הנוגע לפלאי מצוות עינוג הפאלוס הנשגב עשה את שלו. נהייתי מאוד, במיוחד מהמשחק המשובח ומהטקסט הרענן ונטול הפניות. גם הפעם נהייתי, לא אכזר. נהייתי מהליהוק המשובח, מהתזמון שבשליפת הרפליקות השנונות, מהחוש הקומי המשובח במיוחד של יעל לבנטל ומהחוש המוזיקלי של מיה דגן, מהתפאורה הצבעונית והמוקפדת ומההלכשה התואמת. אבל הפעם יצאנו, חברתי ואני, מאוכזבות משהו ומוטרדות לא פחות. התמונה הראשונה בהצגה מציגה את תרצה ואת סופי המעשנות סיגריה בשיירותים של התיכון, שעה שהן מרכלות ברשעות על ללי, המאזינה להן בחלחלה מחוץ לתאי השירותים. זה לא מפריע לכולן להתחבר ולהיות שלישיית ה"חברות הכי טובות" מאותו רגע ואילך. המוטיב הזה, של "לכלוכים" נבזיים זו על זו, של שימוש בכינויים שלא הייתי מכנה בהן את המכרות הכי פחות טובות שלי – "מניפולטיבית", "אגואיסטית", "משעממת" – של קנאה בלתי מרוסנת בהצלחה, עובר כחוט השני על פני כל המחזה והוא שהותיר אותי בתחושה מרוקנת בסופו. המחשבה שעל נשים להיות "ביציות" זו כלפי זו; האמרה האומללה שמקבץ של נשים במקום אחד משול לקן צרעות; המשאלה

שכל חברות קרובה בין נשים תהפוך מיד להיאבקות בוץ – כל אלו מקורן בהגמוניה הגברית החשה מאוימת מאחזות נשים אמיתית. מחשבות ומשאלות גבריות אלו יש בהן כדי ליצור הפרד ומשול כלפי המין הנשי ועלינו להגיף את תריסי הזמן עליהן. מטרותן אחת: הן נועדו להחליש את הנשים בחברה. לפיכך כניעתה ללא דעת של המחזאית לקלישאה הגברית המפוקפקת והמעקרת של חבורת נשים = חבורת נחשי צפע אמורה לעורר בנו, הנשים, תרעומת. הניסיון להעמיד במרכז הבמה שלוש נשים משוחררות ועצמאיות, שלא בוחלות בשיחה על נפלאות המציאות, היה נכון בשנות ה־90, אך כיום, לאחר שנחשפנו לפניני הלשון של סמנתה ב"סקס והעיר הגדולה", דומה שאבד עליו הכלח. מאחר שזה היה היהלום שבכתר של המחזה, כיום אין בו די כדי "לעשות את העבודה", וכל שנותר הוא להתפעל מהממד החזותי של ההצגה ולבכות את האמירה המקטינה כלפי אחרות נשים. הבה נודה על האמת: אין במחזה דבר שהוא על־זמני, אין בו דבר וחצי דבר מ"מלאכת החיים" כפי שקיימת במחזאות טובה באמת. לו נכתב המחזה היום, יש לקוות שניתן היה לחולל דרמה טובה גם ללא ההיאבקות בבוץ המבישה של שלוש הנשים שעל הבמה, שהחיבור, האחוה והרעות שביניהן אינם עולים מהטקסט, אלא להפך – ובכך שכרו יוצא בהפסדו.

ספרה האחרון של תמר אבנר, "התנתקות", ראה אור בהוצאת זמורה ביתן

אבן גבירון 30, תל אביב
טל: 03-6950156/7
עשו לנו like ב־f
tzavta.co.il

צוותא

בידור
התקפת לב
מוצ"ש 1.6 21:00 אולם לולה
חמישי 13.6 21:00 אולם חזן

בידור
עקיצה טבעית
חמישי 30.5 21:00 אולם חזן
חמישי 6.6 21:00 אולם חזן

מוסיקה
לשיר שירה
שני 3.6 21:00 אולם לולה

פוינג'
מלכת הכמעט א
סיפורה הכמעט אמיתי של טלולה בונט.
מוצ"ש 1.6 20:30 צוותא 2

פוינג'
משומשים
שני 3.6 21:00 צוותא 2

מוסיקה
אהוד בנאי "באופק אחר"
עם עמי רייס בפסנתר בליווי רביעיית כלי מיתר
שלישי 4.6 21:00 אולם לולה
רביעי 12.6 21:00 אולם לולה
כרטיסים בקופת זאפה 9080*
ובאתר zappa-club.co.il

פוינג'
מה יהיה
הצגה מצחיקה מרגשת וכואבת על ילדות בישראל.
יצירה תיאטרלית: טל עומר
שחקנים יוצרים: בוגרי הסטודיו לאמנויות הבמה – תיאטרון חולון
שלישי 4.6 20:30 צוותא 2

פוינג'
היריקה א
שישי 7.6 13:00 אולם חזן

מופע
כי לה לא עלינו
רביעי 5.6 20:30 אולם חזן

